ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ГАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 17. Чернівці, дня 15. (2.) липня 1904. Рік VII.

По правиборах.

Правибори скінчили ся і випали так, що всюди є велика надія на побіду всїх наших народних кандидатів.

В повітї Серетскім вийде послом радник суду Артур Малик одноголосно, бо там противники не важили ся навіть ставляти противного кандидата.

В повітї Вижницкім виберуть послом Николая Василька майже однодушно, бо на кацапского кириника Ганїцкого віддасть голос лише єго зять та може ще один піп, а більше нїхто не схоче ся осьмішити.

В Кіцманьскім повітї вийде послом професор Єрофтей Пігуляк, до котрого прийшло сего вівтірка на 100 виборцїв 74 й просили єго, аби був їх послом і на далї. Ми певні, що і з тих, що не явили ся, остане Бажанови хиба кільканацять.

У Вашківскім повітї запевнений вибір господаря Тодора Левіцкого, бо з 84 голосів не має доси кацапский кириник Богатирец навіть десять.

В Заставнецкім повітї зійшло ся сего вівтірка 55 виборцїв на 90, що тримають ся твердо народного кандидата радника Филимона Калитовского, котрий сими голосами певний свого вибору, хоч кацапский кириник Гакман і єго опікуни, дїдичі товчуть ся по повітї як шалені.

В Садаґурскім повітї має доктор Стефан Стоцкий 64 виборцїв на 115 певних як мур, з котрих дїдич Фльондор не відбере й одного, хоч би платив за них по тисячцї.

Так само певний у всїх повітах вибір волоских кандидатів, що йдуть рука в руку з нашими рускими, а то барона Юрія Василька в Сторожинецкім, д-ра Авреля Ончула в Кимполунзкім, д-ра Флорія Лупу в Черновецкім, інжінера Тита Ончула в Сучавскім, радника суду Теофіля Сімйоновича в Радовицкім і господаря Буґурудзана в Гуморскім повітї.

І в містах виберуть напевно всїх тих кандидатів, що мають одну руку з рускими і волоскими народними кандидатами.

Тому є надія ба й певність що пановане дїдичів і їх приятелїв попів у нашім соймі вже скінчилось а почне ся лїпша доля для мужиків і міщан та ремісників, словом для всего робучого люду, що доси стогнав у дїдичівскім ярмі.

А щоби се тим певнїйше наступило, працюйте, панове громада, зі всїх сил, пильнуйте своїх виборцїв, аби Вас і мужицку справу не зрадили, не запродали дїдичам і попам, що до послїдної хвилї не перестануть заходити ся всїми способами, аби повалити хоч одного з народних кандидатів і вибрати кириника.

Тому майте ся на осторозї, бо ворог не спить.

Ще тільки один тиждень допильнуйте справи Вашої а усьміхне ся Вам, Вашим дїтем і внукам лїпша доля.

Згинуть наші вороженьки,
Як роса на сонці,
Запануєм і ми, братя,
У своїй сторонці!

Чому дідичі дають тисячі?

Дня 6. цьвітня 1861 року зібрав ся по раз перший буковиньский краєвий сойм в Чернівцях на раду, бо того року надав цїсар краям право вибирати собі послів. Тогди то знав ряд лиш дідичів і опирав ся лиш на них, бо паньска сила була велика тому, що нарід був ще страшно темний, а тому й не мав сили, отже й нїхто не питав про єго волю. Тому й призначено, щоби буковиньский сойм мав одну третину послів дідичівских, одну третину міских а так само щоби тисячі народу сїльского вибирали також майже лише одну третину, бо всего 12 послів на 31.

Оттак то вже саме право віддало дідичам велику силу в краю а пани самі вкоротили й ту дрібку мужицкого права ще більше, бо використували темноту народу і позабирали і мужицкі місця в соймі для себе, бо за помочию темних мужиків вийшли сїльскими послами дідичі. Спершу бували ще деякі посли-мужики а відтак і тих витиснули дідичі зі сойму й позасїдали самі на їх місцях. Таким способом вийшло, що з дідичівскої третини зробила ся в нашім соймі дідичівска більшість, а навіть в меньшости не було ще перед 15 роками анї одного посла, щоби був хоч скривив ся за мужиком, бо в меньшости були посли міскі, ремісницкі і купецкі, котрі дбали за своїх виборцїв, що не мали нїяких спільних интересів з хлїборобами.

Як побачили дідичі в соймі, що там їх верх так взяли ся зараз і використовувати свою перевагу, ну і позаводили такі права і порядки, що вийшли їм на користь а хлїборобам на велику, дуже велику шкоду.

На доказ, що се не байка а щира правда, розкажемо вам, панове громада, лиш про найважнїйші права, які дідичі за час свого пановання в соймі собі придбали. Про безлїч всїляких иньших кривд мужицких і не згадуємо, бо їх не списав би і на воловій шкірі. Доста буде, коли пізнаємо найголовнїйші річи, які зробили в соймі посли-дідичі на свою користь а на шкоду народу, з котрого стягнули ба ще й нинї тягнуть мілїони в свої бездонні кишенї.

Як знаєте, знесено 1848 року **панщину**, в котрій стогнали на паньских ланах під нагайками паньских посїпак Ваші діди ба ще й тати. От зараз, як настав у нас сойм, вигадали посли-дідичі, щоби їм край заплатив за те, що знесено право панщизняне. Бачите, їм було не доста того, що мужик до 1848 року робив дідичам пусто-дурно цїлий свій вік, вони забагли ще й заплати за знесене сеї мужицкої кривди. Ну, і ухвалили посли-дідичі в соймі, аби край їм заплатив за панщизняне право не меньше нї більше лиш **вісїмнацять мілїонів левів**. А що таку страшну суму годї було стягнути з мужика нараз, то треба було єї позичити а відтак сплачувати не лиш єї але ще й проценти. От і платять мужики вже більш як сорок років по **шістьсотвісїмдесять тисять корон річно** і ще не виплатили усего довгу по нинїшний день!

Як прогуляли пани і ту велику суму, задумали вони нову драчу на мужицку шкіру, загадали відпродати краєви **право пропинацийне**. І хоть не так уже легко пішов сей новий дідичівский ґешефт, бо в соймі засїдало вже й кілька мужицких послів та дідичів і їх послушників було більше, отже переперли і сю справу і взяли з пропинациї **штиринацять мілїонів корон** з мужика, бо хто-ж купує горівку, як не мужики, а тими то грішми сплачують дідичам за то, що зрекли ся права мати і віднаймати по селах пропінациї, яке то право набули колись за пусто-дурно.

Тепер дідичі задумують, продати ще одно право, а властиво збути ся за грубий гріш одного обовязку. Як знаєте, дідичі обовязані платити дещо на церкви, як і громади. Але громади за сей свій кровавий гріш не мають нїякого права, не так дідичі, у них нема нїчо за дурно. За даток на церкви дідич має право презенти, значить може собі

вибрати панотця, якого хоче мати в своїм селї. Отсего свого права хотять тепер дїдичі зречи ся, але за то жадають не лиш, щоби не платити нїчо на церкви, але щоби їм надто ще доплатити, розуміє ся знов з порожної мошенки мужицкої.

Задля сего права патронату, тримають панотцї звичайно з панами; бо за презенти підписують дїдичам навіть реверси, що не зроблять нїчого проти паньского інтересу. Оттому то у нас дуже рідко лучає ся, що панотець приступає до читалнї чи каси або що тримає з громадою против дїдича; бо мало, дуже мало таких панотцїв, що волїють бути приятелями народу як ситої парафії і дїдичивскої ласки. А ті читалнї чи каси, що то їх тепер перед виборами закладають попи-кацапи, то лиш на то, аби дурити нарід, що ось то й киринники приятелї народу, хоч н. пр. такий Велигорский сидїв 40 років у Ошихлїбах, а не закладав читалнї, або такий Драбик постарів ся в Добринівцях а лиш грав з дїдичом у карти, а Богатирець упхав ся до готової читалнї, аби киринити і т. д. Ось, чому лиш кількох наших щирих руских панотцїв тримає з нашими народними послами а всї иньші з дїдичами!..

Оттакі то ґешефти поробили і ще гадають робити дїдичі в соймі через своїх послів і через тих, що ви, панове ґазди, вибирали з помежи дїдичів і їх послушників на Ваших заступників. Оттакі то страшні суми витягнули дїдичі з мужицкої скринї таки просто, а кілько то тягарів звалили вони на мужиків, ось послухайте!

Як прийшло ся розкладати **податок ґрунтовий** на всїх, що мають в нашім краю ґрунта, тогди посли-дїдичі вибрали такі комісиї, що поклясували ґрунта на користь дїдичів а на шкоду мужиків, бо той сам ґрунт, однакову землю записали мужикам до першої кляси, а дїдичівскі лани, що межували з мужицкими, записали до семої або й осьмої кляси, аби бідний мужик за свою нивку платив ґрунтовий податок найвисший, а дїдич за такі самі ба й лїпші лани аби платив найнизший податок. Поміркуйте-ж, панове ґазди, якто така клясифікация вкоротила Вас на користь дїдичів! А все то зробили дїдичі, що засїли були і Ваше місце в соймі та лиш таким способом могли вибрати собі свою комісию, що скривдила мужиків на паньску користь. Аж наші народні посли, а головно посол Стоцкий обізвав ся за мужицку кривду і уратував при ревізиї катастру мужикам з Кіцманьского і Черновецкого повіту **три мілїони корон** грунтового податку на 15 років, бо звалив отсю суму на паньскі лїси, що доти були майже неоподатковані, хоч дїдичі з них тягнуть великі зиски, певно більші як хлїбороби з своєї пісної землицї.

Ось що зробили наші щирі народні заступники за одним разом для мужиків! Чи-ж не варта дїдичам хоч-би за отсе одно платити грубі гроші за голоси, аби повалити посла Стоцкого, що вирвав з дїдичівскої повної кишенї таку суму на користь порожної мужицкої мошенки? Чи розумієте тепер панове виборцї, чому дїдич Фльондор сипле на вибори гроші як сьміте, аби лиш не вийшов послом доктор Стоцкий і єго товариші, наші щирі заступники мужицкі?

Та на сїм ще не конець мужицкій кривдї, яку посли-дїдичі наробили в соймі. От **двірскі обшари** (ґутс-ґебіти) придумали дїдичі на свою користь, аби не платити нїчо на громадскі потреби, а прото мати всї користи з громади. Та не лише дїдич, але навіть ремісник, паньский швець чи коваль, що сидить на паньскім, не платить заробкового податку, а ремісник, що сидить на громадскім, мусить єго платити, мусить бідувати й жадати від мужика більше за свою роботу, бо вона оподаткована.

Отсе то безправство, яке собі зробили посли-дїдичі хоче посол Стоцкий враз із своїми товаришами скасувати, щоби не було двірских обшарів, але щоби дїдич і всї, що сидять на паньскім, платили громадскі податки, так як кождий иньший господар.

Чи-ж диво, що дїдичі звели такий крик на наших мужицких послів, чи дивно що платять за голоси і грубі гроші, аби замість щирих мужицких послів засїв у соймі дїдич Фльондор із Новоселицї та дїдичівскі приятелї як Гакман і Бажан, або попи Богатирец і Ганїцкий, за котрими

рощибають ся дїдичі та всїлякі їх заушники? Нї, панове виборцї-хлїбороби, тут нема нїчого дивного, бо як би лиш одні двірскі обшари лишили ся на далї так, як є доси, то вже на тім однім заробляють дїдичі багато більше як то, що викинуть на підкупство при виборах.

Та наші щирі мужицкі посли жадають неустанно, аби дїдичі платили на **школи** не так як доси, себто найбільше одну пятину всего видатку, але щоби платили, так як мужики, по десять процент, із чого вийшло би так, що дїдичі-богачі мусїли би нераз платити і половину всего видатку на школу або й більше а не одну пятину.

Як наші і волоскі народні кандидати вийдуть послами, то постановлять оттаке право, а се коштувати ме дїдичів грубі гроші, і тому то дають вони тепер на вибори тисячі, бо знають, що як і далї буде в соймі їх верх, як доси, тогди вернуть ся їм з мужицкої мошенки в сотеро всї ті гроші, які тепер заберуть за голоси ті виборцї, що запродають дїдичам і їх попихачам свої голоси а з тими голосами і мужицку шкіру.

Слухайте далї та міркуйте, для кого то побудувано давні **зелїзницї** на Буковинї, як не для дїдичів, щоби могли вивозити дерево і збіже та продавати їх за великі гроші! А на чиїх ґрунтах збудовано ті колїї, як не головно на паньских, за що забрали дїдичі знов незлїчені суми? А чиїм коштом побудовано ті зелїзні дороги головно, як не мужицким; бо край дав на них три мілїони корон з податків, з котрих більше як половину зложили мужицкі мозолї. А все то наробила більшість, яку доси мали в соймі дїдичі і яку й на далї вони хотять мати за куплені мужицкі голоси. Чи-ж не виплачує ся дїдичам торгувати мужицкими гласами?

Або ось Вам иньша справа: **реґуляция рік.** Перше стали реґулювати ріку Молдаву, бо від неї найбільше шкоди дїдичам. А реґуляцию Прута, що нищить стілько мужицкої землї, ледво не ледво, по довгих коровадах з послами-дїдичами вибороли аж недавно наші мужицкі посли. Оттак то бачите, панове ґазди, посли-дїдичі робили в соймі лиш то, що виходило на користь дїдичів зі шкодою для мужиків. Тому то й варта їм платити за мужицкі гласи, аби й на далї мати в соймі перевагу й тягнути з неї користи для себе.

Наші мужицкі посли уперли ся, аби **кошта шпитальні** платили усї податники після свого маєтку, а не як до тепер, що громади платили одну пятину сих коштів і за такого хорого, що сидїв на паньскім, наколи дїдич за него, що нераз був єго слугою, не платив і зломаного крайцара. От і знов одна причина більше, чому дїдичі такі люті на наших народних кандидатів і платять навіть гроші на то, аби їх позбути ся із сойму, щоби дїдичі могли в нїм ґаздувати, так як доси ґаздували.

Або возьмім н. пр. **краєвий банок,** який загадали заложити наші і волоскі мужицкі посли. Дїдичам се страх не в смак. А чому? Бо вони заложили своїми грішми свій поземельний банок (боден-кредіт) в Чернівцях, і беруть за свої гроші грубий процент. Як-жеж буде краєвий банок, то дїдичівский упаде або приносити ме малий зиск. Тому дїдичі сказали про людске око, що пристануть на краєвий банок, як дадуть на него і з цїсарскої каси гроші. Вони гадали, що се не вдасть ся і дїдичі зіпхають відтак усю вину на президента краю. Але крутарство не вдало ся, бо президент виробив у Відни із цїсарскої каси на краєвий банок сїмсот тисяч корон. Тогди аж показало ся дїдичівске фарисейство, бо вони таки не пристали, на краєвий банок.

Оттак то дїдичі крутять і вертять на всї боки, аби все лиш вийшло на їх користь а на шкоду мужиків.

Що ухвалять доброго під завзятим напором щирих мужицких послів, за котрими стоїть навіть ряд, тим хвалять ся на весь рот. Коли-ж мусять щось зробити, от н. пр. побільшити школи і плату учителям, бо сего не можна було оминути, то все спихають на мужицких послів, хоч наших послів враз із волоскими і другими, що прихильні бідним людем, було доси в соймі всего разом шість послів, або одна пятина усїх депутатів. Скажіть же самі, панове громада, чи може н. пр. в громад-

скій раді (авшусї) одна пятина радних постановити і зробити щось, чого штири пятинї ради не хотять? Та ж се дитина зрозуміє, що воно не можливе. Хто-ж справедливий не признає, що за все, то, що сойм не зробив, відповідає більшість сойму, а сю більшість мали від року 1861 аж до нинїшнього дня в нашім соймі послидїдичі і їх приятелї попи, котрих вибирає консистория тай ті послушники дїдичівскі, яких темний нарід вибрав своїми голосами, от як Гакман в Заставнї, що й тепер їздить кіньми посесора Лїсковацкого, котрий враз із всїма дїдичами розпинає ся за Гакманом, так само, як дїдич Богданович і другі за Бажаном, або в Станівскім повітї за Богатирцем а в Вижницкім за Ганїцким, а в Садаґурскім сам дїдич Фльондор за собою.

А що вже сказати за **виборчу реформу**, що то єї задумали наші народні посли, аби змінити виборче право так, щоби було селяньских послів у двоє тілько як тепер та щоби тих послів не вибирало кількадесять виборцїв, котрих дїдичі можуть перемовити, застрашити або й підкупити, але щоби на послів голосували всї податники в кождім селї відразу, так що аби стати послом треба буде не кількадесять а кілька тисяч голосів, яких вже не можна буде купити, бо на се не стало би усего маєтку усїх буковиньских дїдичів. З таких виборів вийдуть селяньскими послами лиш такі люди, котрі славні на весь край, що вони щирі приятелї народу. Такі посли певно не пристануть до дїдичів і не зроблять тай не допустять кривди мужикам. Бо посли мужицкі будуть мати в соймі враз із міщаньскими заступниками таку перевагу, що ухвалять все й без дїдичівских послів, що до тепер було неможливе.

Сегорічні вибори то послїдний ратунок дїдичів. Як тепер не вдаєть ся їм повалити нї одного народного кандидата, то виборче право буде напевно змінене і дїдичівске пановане в краю і визискуване мужиків пропало на віки вічні. Ось тому то борють ся вони так завзято, що від сих виборів залежить, чи будуть ще хоч 6 років панувати над мужиками, чи нї. Тому то дїдичі дають тисячі, а Ви панове громада не потребуєте давати крейцара, лише стережіть своїх виборцїв, аби вони не злакомили ся на паньский юдин гріш, але аби віддали голос на народного кандидата, а вже з новим роком возьмете від дїдичів ще більші тисячі, бо посли звалять із Ваших плечий всї несправедливі тягарі на плечі дїдичів. Знайте і тямте добре, що хто з мужицких виборцїв запродасть свій голос на дїдичівского кандидата, той обікрав Вас і Ваші дїти, той злодїй гірший від найгіршого злодїя.

Ну, тепер чи знаєте й розумієте, панове ґазди, чому дїдичі платять такі гроші за Ваші мужицкі голоси? Бо дїдичі купують від мужицких виборцїв не лиш голос але й мужицку мошенку, мужицку шкіру, мужицку кров, мужицку долю-волю!

Чи порозуміли Ви, хлїбороби-мужики, що варта наші народні посли а особливо наш найзавзятїйший мужицкий заступник, мужицкий син, мужицка кість і кров, мужицкий посол Стоцкий, за котрого дїдич Фльондор враз із другими дїдичами сипле тисячами? Коли Ви, панове братя, ще не пізнали цїни і вартости Вашого найбільшого приятеля Стоцкого, що позакладав найбільше читалень, поставив усї Ваші мужицкі каси, що зривав і зриває свої груди, написав і пише книжки і ґазети, аби Вас навчити розуму, аби Вас просьвітити, аби злекшити і полїпшити Вашу гірку долю, коли хто з вас ще не знає цїни сему чоловікови, що в соймі, в краєвім видїлї, в радї культурній не думає і не говорить нї про що, як про мужицку щербату долю, як би єї направити, полїпшити, що боре ся всюди і все зі всїма ворогами а головно з дїдичами-визискувачами за Вас мужиків-хлїборобів; як, кажемо, хто з Вас, ще не знав цїни отсему мученикови за справу руску-мужицку, то най же зміркує, що варт сей чоловік для нашого народу, коли дїдичі дають тисячі, аби єго позбути ся з сойму.

Хто ще не ослїп зовсїм, нестратив здоровий розум, той мусить бачити і зрозуміти, що варта для народу наші народні кандидати, коли дїдичі платять тисячі, аби їх повалити і аби із Заставної, Кіцманя, з Вашківцїв, Вижницї і з Садаґури вийшли послами дїдичівскі запроданцї, а з Садаґурщини навіть сам воріг-дїдич.

Як би всї виборцї - мужики мали очи і виділи, мали уха і чули, мали розум і серце, вони-б повинні на колїнках лїзти до наших народних кандидатів, до своїх щирих приятелїв-заступників, порадників і помічників, та просити й молити їх зі сльозами в очах, щоби й надалї хотїли бути селяньскими послами та боронити мужицкі сардаки від лютих, ворогів-вовків, від дїдичівских кандидатів, що хотять забрати мужицке право в свої руки аби єго віддати ворогам-дїдичам.

От подивіть ся, люди добрі на Жидів і возьміть собі приклад вдячности від них, котрі вже за то, що посол Стоцкий зробив що небудь доброго котрому з них, готові піти за него у вогонь і при теперішних виборах не лиш голосували але й аґітували н. пр. в Садаґурі за ним і не відступили би від него за нїякі гроші. Такі то вдячні люди, хоть иньшої віри, а мужики, за котрих др. Стоцкий і єго товариші готові і душу положити, мали би віддячити ся їм так, що вибрали би ворогів, котрі би знищили довголїтну працю для добра народу?

Та на нещастє у нас ще багато темноти а з тої темноти вийшли й такі виборцї, що готові продати свої голоси, а з ними не то свою громаду а увесь повіт, ба усїх мужиків цїлого краю дїдичам; бо як знаємо з тогідних виборів у Заставнї, вийшов лиш через три голоси послом один дїдичівский кандидат, що накиринив немало на шкоду мужицкої справи. Але-ж бо на щастє є вже в нас майже в кождім селї люди сьвітлі, що розуміють справу ясно що знають наших народних кандидатів і дїдичівских киринників добре. Отсї то люди повинні скликати день у день аж до дня вибору людий із свої громади що вечера, на то не треба нїякого і нї від кого позволу підчас виборів. А на тих зборах повинні наші сьвітлі люди толкувати людем, чому дїдичі платять тисячі за голоси. На тих зборах повинна уся громада зі всеї сили натискати на виборцїв-мужиків, щоби не посьміли запродати людску долю, не важили ся дати свій голос на нїкого иньшого лиш на нашого народного кандидата. Громада великий чоловік а громадска воля Божа воля, вона приневолить хочби не знати кого повинувати ся єї, послухати голосу громади, бо громада може зрадника людскої справи тяжко укарати, виречи ся зрадника, і єго роду, відказати єму всякої прислуги, помочи і поратунку, а такий суд — страшний суд, бо чоловік не годен жити без чоловіка, а від сорому, ганьби і стиду перед громадою совість загризе зрадника, як убила тогідь одного зрадника у Малім Кучурові а відобрала честь і віру другому зрадникови в Кадобівцях, котрого не вибрали сего року виборцем хоч ставляв кавцию тисячу корон.

Тому до дїла всї Ви, панове братя, що вже знаєте добре, чому дїдичі дають тисячі, до дїла! Скликайте громаду на раду, на суд, на страх тим виборцям, що ласі на паньский, юдин гріш.

Гризїть їх сумлїнє доти, доки не присягнуть перед громадою віддати свій голос лиш на народного кандидата, мужицкого приятеля заступника а то:

в Кіцмани на проф. **Єрофтея Пігуляка,**
в Садаґурі на проф. **Стефана Стоцкого,**
у Вижници на **Николая Василька,**
у Вашківцях на госп. **Тодора Левицкого,**
в Заставнї на радника суду **Филимона Калитовского,**
в Серетї на рад. суду **Артура Малика.**

Дописи.

Із Барбівцїв.

В громадї Барбівцях відбули ся на 12. с. м. приготовляючі збори Каси пожичкової і щадничої, для громади Барбівцїв, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою: Провідником збору вибрано п. Николая Кушнїрюка над'учителя в Барбівцях; явило ся 33 члени. Писарем назначив провідник збору пана Евгена Штробля питомця учительскої семинариї. В старшину увійшли: п. Николай Кушнїрюк як начальник, господар Ілярій Николайчук як заступник, а господарі Петро Купчанко, Іван Николайчук Ілашів і Яків Винничук як члени.

Денис Сивескул
учитель в Барбівцях.

Із Топорівців.

Дня 11. с. м. завитав до нашого села наш улюблений заступник др. Смаль Стоцкий. Якаж то була втіха не лиш у старих але і дітвори, котра чуючи за щирого свого приятеля, з битєм серца ожидала єго приїзду. Люди наші, котрі єще не мали нагоди доси видіти нашого щирого сина Руси, а чули за него вже то з уст просьвітителів своїх або з уст ворогів, котрі хотячи відтятнути їх на свою сторону, оповідали їм ріжні брехнї на нашого щирого робітника народного, ожидали нетерпеливо приїзду. Вороги і киринники, котрі за дідичем Фльондором тягнуть і єго вихваляють над все в сьвіті, старали ся зробити якусь галабурду підчас прибутя др. Смаля Стоцкого. Той дідич наняв собі кілька безчесників, що їздять по нашій окресности і оповідають несотворені річи за нашого посла, в які нїхто не вірить, а кого не можуть переконати словом, пробують переробити грішми але се їм не вдалось і не вдасть ся. Ба що ще лїпше киринники сї тепер вистерігають ся і виступити отверто бо нарід наш незвичайно обурений за безчесні клевети киринників лиш шукає погоди щоб з ними близше зійти ся... А коли дня 11. с. м. приїхав до нас п. др. Смаль Стоцкий, то вороги, котрі хотїли спершу перешкодити, поутїкали як заяцї в капусту. День сей остане записаний нашим селянам вічно в памяти, бо було се на сьв. Петра і Павла. Хоч нас пан посол виразно просив, щоби не робити єму нїяких оваций, зібрало ся вже около години 12 в полудне кілька сот старших людий без ріжницї народности і віроісповідань, не вчисляючи дітвори тай юнаків. Люди уставили ся в два ряди аж до канцеляриї громадскої і ожидали улюбленого пана посла.

Около години $^1|_2$4 над'їхав проф. др. Ст. Стоцкий а нарід повитав єго грімким: „славно!“ Окликам не було кінця. По привитаню, вступив пан посол до канцеляриї, а з відси вступив на підвисшенє, з котрого вояснив людям цїль виборів і здав справу з своєї дїяльности. Мову переривано частими окликами „славно“. Нарід так був одушевлений промовою що старі люди втирали слези рукавами тай обступили п. посла мов дїти рідного батька, котрого всї сердечно люблять. По промові подякував один з учителїв в імени народу за щиру працю і труд, а нарід одушевлений не переставав окликувати „славно“. Наколи п. посол згадав про дїдича Фльондра, то мусїло ся уха затикати палцями, такий голос обуреня настав між людьми, бо ось пан Фльондор був вже чотири рази в селї сам особисто тай шукав межи правиборцями киринників, але наколи пізнав що біда, то не показував ся межи порядні люди, а ставав своєю повозкою в закутї, куди йдуть лиш ті звірята, що після них звемо виборцїв, котрі продають мужицку справу. По промові відпровадив нарід пана посла грімкими окликами далеко від канцеляриї, а він удав ся до читальнї нашої і був у п. Ґелича, котрого в сей день були імянини. Ту пан посол був витаний вже і вистрілами з рушниць і револьверів, а забавивши з годинку, подякував майже зі слезами в очах за щирий привіт, бо майже всї люди тиснули ся до него мов до дорогого батька. Забава ту ішла так щиро і так наших виборцїв серце заняло поведенє п. посла, що всї виступили разом як оден муж з паном Рітберґом і двірником Сородзїєм наперед і присягли не лиш голоси, але і жизнь віддати за рідного їх заступника. Шкода лиш що не було нашого знаного тай поважаного пана Двірничука разом, бо був перешкоджений, але ми знаємо всї, що він так само як і другі правиборцї піде за нашим бідним народом, бо і в него серце руске і він не дасть ся перекупити. Боже поможи! *Громадянин.*

Всячина.

В пятницю дня 22. розіграє ся бій між нашими людьми а панами за наше право, за наш гаразд. А мечами у тій борбі будуть наші голоси, тож орудуймо ними братя так, абим до нащадку стерли ворожу силу, що на нас так люто настає. Будуча пятниця се великий день для нашого народу, тож прибуваймо гуртами до міст, де будуть відбувати ся вибори, аби

товаришити нашим виборцям, в яких руки ми передали на сей час нашу силу й право. Най они в нас мають товариство і охорону перед паньскими посїпаками і знак, що мають гласувати так, як хоче громада то є лише на наших щиро мужицких кандидатів!

Виродок. В тамтой четвер в полудне привезено на львівску положничу клїніку селянку з Рімнього побіч Щирця. Показала ся потреба сейчасової операциї, котру в неприсутности самого професора д-ра Марса, підняв асистент клїніки др. Бохеньский. Дитина, котра прийшла на сьвіт нежива, має дві голови, дві шиї, а поза се є цїлком правильно збудована. Стан матери є вдоволяючий. Случай се вельми рідкий, а перший на львівскій клїніцї. Наукова назва такого виродка є: bicephalus dibrachius.

Як позбути ся щурів? Дуже часто по стайнях а також по шпихлїрах загнїжджують ся щурі і роблять значні шкоди. Щоби їх позбути ся, є на се така рада: Купити треба в дроґуериї звірячого олїйку або т. зв. ассафотиди, що має дуже сильний і неприємний запах, якого навіть щурі не зносять. Коли в тій ассафотидї умочити клоче або які непотрібні катрани і вложити їх до дїр і хідників, де жиють щурі, то они сейчас відти утїкають. В той сам спосіб можна на щурів уживати також вапна або нафти, але найлїпша таки ассафотида.

Чи голосна церква?

Став у церкві батько з сином.
Церкву вже кінчали:
Заскленили, побілили,
Олтар прибивали.

— „Слава Богу, — батько каже,
Спомогли ся люде...
Лиш не знати, як то вона —
Чи голосна буде?!“

„Постій хиба, — каже, — сину,
Перед образами,
А я піду, та для проби
Свисну за вратами!“

Пішов, свиснув разів кілька,
Назад повертає.
— „А що, сину? голосная?“
Хлопчину питає.

— „Голосная! — хлопець каже:
Так і бє луною!...“
— „Ану-ж, сину, піди свисни,
А тут я постою!“

— „Отсе алє! — каже хлопець·
Мали що сказати!
А чи-ж то я який дурень —
У церкві свистати!?“

Важне для Райфайзеньских Кас.

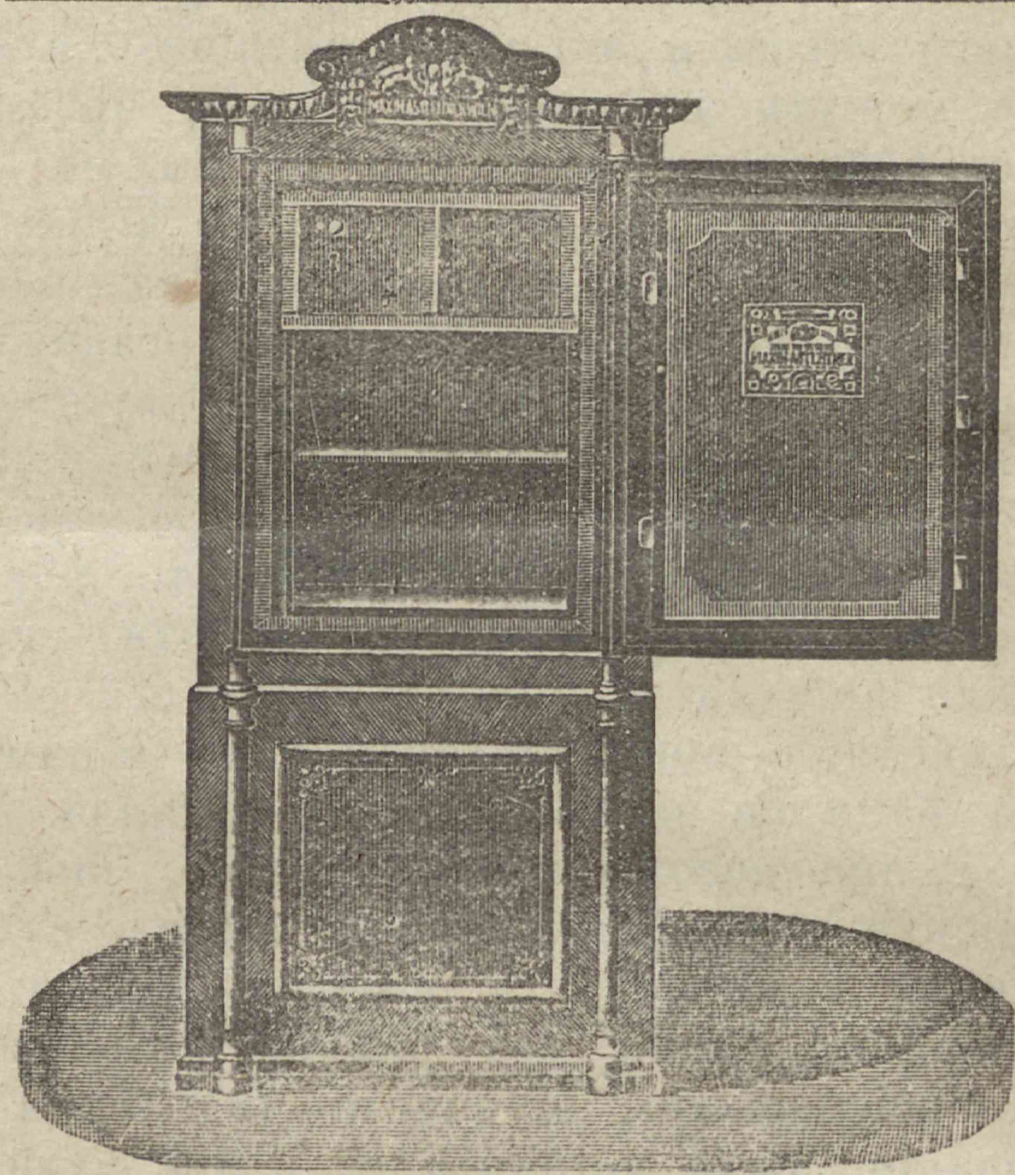

Огнетревала Каса Nr. 3,
коштує у мене дешевше як всюди. Маю також на складї
сїчкарнї і машини до шитя,
а всьо з найлучших фабрик. — За доброту ручу.
З поважанем
Василь Данилевич
машинїст в бровари Штайнера. ул. Желїзнича (Bahnhofstrasse) ч. 21, Чернівцї.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.